

کامبیز نوروزی

حقوق‌دان

فاجعه معدن طبس که احتمالا پرتلفات‌ترین حثه معدنی ایران خواهد شد، بادمان می‌آورد که گویا ما مردم جان‌مان را از سر راه برداشته‌ایم که به‌آسانی آن را حراج می‌کنند. فعلا جان ارزان‌ترین کالایی است که در بازار زندگی عرضه می‌شود. آنها هم که سررشته امور را در دست دارند و قرار است افسانه‌ای به نام کرامت انسانی را پاس بدارند و زندگی مردم را سامانی بدهند، چنان به‌سادگی از این حقیقت تلخ می‌گذرند که گویی صحبت از جعبه‌های سیب و پرتقال است. اگر آمرای‌های کفبری که به محرمانه‌ترین شکل نگهداری می‌شوند، منتشر می‌شدند، ابعاد وضع وخیم ما روشن‌تر می‌شد.

اما اگر فقط چند عدد ساده را مرور کنیم، وزن و ارج جان بهتر آشکار می‌شود. سالانه بین ۱۳۰ تا ۱۴۰ هزار نفر در ایران اقدام به خودکشی می‌کنند. هرچند بعضی انگیزه‌های خودکشی مانند شکست عشقی بیشتر جنبه فری دارند، ولی در تعدادی موارد خودکشی ناشی از احساس بن‌بست نفوذناپذیر و یاس‌آوری است که فرد در زندگی اجتماعی خود احساس می‌کند. یعنی عوامل اقتصادی و اجتماعی از مؤثرین عوامل در اقدام به خودکشی است.

در حوادث جاده‌ای در ایران در سال ۱۴۰۲ تعداد ۲۰ هزار نفر کشته شدند. تلفات جاده‌ای ایران از ۱۳۸۲ تا ۱۴۰۲ رقمی بالغ بر ۴۲۵ هزار نفر است. سیدتی‌مور حسینی، جانشین سابق رئیس پلیس راهور، گفته است با بررسی‌های پلیس راهور، از حوادث منجر به فوت، ۲۹ درصد ناشی از خطای انسانی، ۲۰ درصد ناشی از وضعیت خطرناک جاده‌ها و ۵۰ درصد ناشی از وضعیت خودروها به‌ویژه خودروهای ایرانی است. راه‌سازان و نظارت بر کیفیت خودروها از وظایف دولت است. یعنی ۷۰ درصد تصادفات منجر به فوت ناشی از مدیریت ناکارآمد و بی‌قانون است.

آتش‌سوزی در کارخانجات، جنگل‌ها، ساختمان‌ها، مدارس، مجتمع‌های تجاری و انبارها به خبری یومیه بدل شده است و هر چند روز یک بار خبری از اینها می‌آید و برخی مثل آتش‌سوزی مدرسه شین‌آباد یا ساختمان پلاسکو یا جنگل‌های شمال مدتی معروف می‌شود و به‌سرعت از یادها می‌رود. در هر یک از این آتش‌سوزی‌ها جان‌های محترم و عزیز از دست می‌روند.

فقط در یک دهه گذشته چهار حادثه مهم در معادن زغال سنگ کشور رخ داده که دست‌کم به مرگ ۹۰ نفر انجامیده است که با توجه به وضعیت معدن طبس که هنوز عملیات امداد و نجات آن ادامه دارد، این تعداد از مرز صد نفر عبور خواهد کرد.

همه این حوادث و مرگ‌ها در یک چیز مشترک‌اند؛ دولت و سازمان‌های مرتبط با اجرای قوانین و مقررات ایمنی و حفاظت با محیط زیست در رفتار خود ناکارآمد و ناتوان بوده‌اند. آمار ۲۰ ساله تلفات جاده‌ای ایران دو برابر تعداد شهدای دفاع مقدس است. وقتی به گفته یک مقام مسئول ۲۰ درصد این حوادث ناشی از خرابی راه‌ها و ۵۰ درصد ناشی از وضعیت خودروهای خصوصاً داخلی است، به این نتیجه ساده می‌رسیم که سازمان‌های عمومی که باید به فکر اصلاح جاده‌ها و جلوگیری از تولید و عرضه خودروهای خطرناک و ناپایمان از طرف خودروسازان داخلی باشند، یا نمی‌خواهند یا نمی‌توانند به این وظیفه خود عمل کنند. با یک محاسبه ساده و سرانگشتی وقتی ۵۰ درصد حوادث مربوط به وضعیت خودروهاست، یعنی ۲۲۰ هزار نفر قربانی خودروهای ناپایمان و غیراستاندارد شده‌اند. سازندگان این خودروها چه کسانی هستند و کجا هستند که با فراغ بال هیچ مسئولیتی از آنها خواسته نمی‌شود. آنان چنان قدرت یافته‌اند که حتی در برابر اظهارهای سازمان‌های مسئول مانند نیروی انتظامی بی‌اعتنایی بیشه می‌کنند.

با مفهوم کرامت انسانی کاری نداریم که فعلا به افسانه بیشتر شبیه است. حق حیات مهم‌ترین و اساسی‌ترین حقوق انسانی است. شرعا هم جان انسان‌ها محترم است. وقتی تعداد حوادث مرگ‌بار زیاد می‌شود، تعداد تلفات این حوادث به طور مستمر بالا می‌رود، یعنی اشکال در جای دیگری است. جایی که نامش بی‌قانونی است. جایی که در آن منافع بر قانون غلبه دارد و می‌چرید. جایی که کسی مسئول اعمالش نیست. جایی که پنجاه‌کاری‌های سودجویانه حاکم است. جایی که شاید ترس در برابر حقیقت دیوار می‌کشد. دولت وفاقی باید پیش و پیش از هر برنامه‌ای تلاش خود را بر این متمرکز کند که قانون و حقوق را در کشور احیا کند. سخت است اما از نان شب واجب‌تر است.

شرق

روزنامه

چهارشنبه ۴ مهر ۱۴۰۳
۲۱ ربیع‌الاول ۱۴۴۶
۲۵ سپتامبر ۲۰۲۴
سال بیست‌ویکم
شماره ۴۹۳۲
۲۰ هزار تومان
۱۲ صفحه

پیش‌کسوتان و فعالان دفاع مقدس و مقاومت با رهبر انقلاب دیدار می‌کنند

در «شرق» امروز می‌خوانید: درباره محمود حکیمی؛ انسانی صادق، نویسنده‌ای تأثیرگذار • چهره‌های ویژه در پی پایتخت را بشناسید و **یادداشت‌هایی از:** امیر عربی، قادر باستانی، امید جهانشاهی

گفت‌وگوی «شرق» با محمد دادکان

به من حکم بدهند تا فسادها را کف دست رئیس‌جمهور بگذارم

«شرق» از مواضع سیاست خارجی دولت چهاردهم در مقر سازمان ملل گزارش می‌دهد

دیپلماسی شفاف در نیویورک

مهدی بازرگان: با وجود آنکه اولین سفر سیاست خارجی دولت چهاردهم با حضور مسعود پزشکیان در عراق رقم خورد، اما بدون شک مهم‌ترین آزمون و محک تیم دیپلماتیک دولت جدید در نیویورک و مقر سازمان ملل خواهد بود. با گردهم‌آمدن دوباره سه چهره محوری برجام، یعنی محمدجواد ظریف، سیدعباس عراقچی و مجید تخت‌روانچی در معیت مسعود پزشکیان که تیم مذاکرات هسته‌ای دولت‌های یازدهم و دوازدهم را تشکیل می‌دادند، اکنون نگاه‌ها به نیویورک دوخته شده است تا کلید مذاکرات با غرب زده شود. در همین باره رئیس‌جمهور در نشست با مدیران ارشد رسانه‌های آمریکایی از جمله سی‌بی‌اس، ام‌بی‌سی‌نیوز، واشنگتن‌پست، آسوشیتدپرس و اسکای‌نیوز درباره تحولات منطقه متأثر از جنگ غزه،

گزارش میدانی «شرق» از روزهای سخت بعد از حادثه در معدنجوی طبس

روایت گورهای سیاه

صفحه ۸

یادداشت

ضرورت درس‌آموزی از حادثه طبس

محمد زبایوسفی‌شیخ‌رباط

اقتصاددان و استاد دانشگاه مفید

این بخش تهیه کرد که کارفرمایان با بی‌توجهی از کنار آن عبور کرده‌اند. از سوی دیگر شرایط بی‌ثباتی بر همه ابعاد اقتصادی اعم از رشد، اشتغال، تورم و مانند آن اثرگذار بوده که بر رابطه کارفرما و نیروی کار نیز اثرگذار بوده است. برخی از کارفرمایان با سوءاستفاده از خلاءهای قانونی یا فرار از قانون کار به طرق مختلف با تدوین قوانین خاص من‌در‌آوردی، حقوق نیروی کار را زیر پا می‌گذارند. هر چه سطح سواد افراد پایین‌تر باشد و مناطق کاری از مرکز دورتر باشد، احتمال بیشتری دارد که حقوق نیروی کار زیر پا گذاشته شود. به نظر می‌رسد اکثر کارکنان معدن معدنجوی طبس هر دو ویژگی را داشته‌اند. از این‌رو

یادداشت

بازخوانی شعبده‌ارزی دولت

۱۴). در واقع تا مقطع حذف ارز ترجیحی، مردم باید هزینه عدم افزایش قیمت کالاهای اساسی و دارو را از طریق افزایش هزینه برای مصرف انرژی و بنزین می‌پرداختند. ادغام نامبارک سیاست‌گذاری ارزی (حذف ارز ترجیحی) و سیاست هدفمندسازی یارانه‌ها (حذف یارانه پنهان انرژی) بستری را فراهم کرده بود تا جهش ارزی از همان ابتدا نیز بر قدرت خرید مردم آوار شود و تخصیص ارز ترجیحی در مجموع به یک تعارف شبیه باشد. با این حال در ادامه و با افزایش قیمت ارز بازار آزاد، در برده دوم این نمایش تردستانه، حذف ارز ترجیحی (در واقع افزایش نرخ از چهار هزار و ۲۰۰ به ۲۸ هزار و ۵۰۰ تومان) در دستور کار دولت قرار گرفت.

برگزیده‌ها

برونده ۳۰ تابلوی موزه امام علی(ع) زیر ذره‌بین شورا

چوب حراج به هنر پایتخت

خونین‌ترین حملات اسرائیل به لبنان پس از جنگ ۲۰۰۶

نگرانی جهانی از «جنگ تمام‌عیار»

فاطمه مهاجرانی اولین نشست خبری خود با اصحاب رسانه را برگزار کرد

خبرهای خوش سخنگو

این گفت‌وگو را در صفحه ۶ بخوانید. عکس: سپیدتانی، شرق

یادداشت

مبانی «انقراض» تحزب

کورش الماسی

توسعه و کارآمدی حکمرانی بدون «تأثیرپذیری از نیروها و عوامل خارج از ساختار حکمرانی»، مصداقی در تاریخ سیاسی جوامع از آغاز تا به امروز ندارد. به عبارتی، «جبر» (مطالبات، نیازها، آرزوها و... شهروندان) اجتماعی اصلی‌ترین دلیل توسعه کارآمدی حکومت‌هاست. به تعبیری کاربردی و منطقی، «توسعه و کارآمدی حکومت‌ها برآیند تعامل ساختار مدیریت کلان با جبر اجتماعی است». اگر رابطه علت و معلولی توسعه و کارآمدی حکمرانی با جبر اجتماعی پذیرفته شود، آن‌گاه، باید گفته شود یکی از اصلی‌ترین دلایل تداوم ناکارآمدی و عدم توسعه مدیریت، «فقدان جبر منظم و هدفمند اجتماعی» است. تقریباً ۲۵ سال پیش یک داستان کوتاه از یک نویسنده خارجی (مطمئن نیستم، اما احتمالاً از ژان پل سارتر بود) خواندم. مضمون داستان این‌گونه بود که روستایی در کنار یک کوه قرار داشت. اینکه میان کوه و روستا یک منطقه جنگلی قرار داشت، اینکه هر کدام از اهالی روستا با این استدلال که درختان زیادی در اینجا وجود دارد، یکی از درختان را قطع می‌کرد، بعد از مدتی اهالی روستا تمام درختان را قطع کردند و دیگر درخت یا جنگلی وجود نداشت.

انالله و انا الیه راجعون

جناب آقای شهاب‌الدین طباطبایی

مصیبت وارده را به شما و خانواده محترم تسلیت عرض می‌کنیم. از خداوند متعال برای آن مرحومه علو درجات و برای شما و سایر راجعین، **مهدی رحمانیان، احمد غلامی، علی دهقان حسین گنجی، عباس کوثری، هادی حیدری سینا رحیم‌پور، احسان قلمچی، مهدی پسندیده بهزاد ساسانیان، ابوالفضل سلطانی، وحید معتمد نژاد**

کیانوش امیر مظاهری و خانواده

انالله و انا الیه راجعون

برادر گرامی جناب آقای شهاب‌الدین طباطبایی

مصیبت وارده را به شما و خانواده محترم تسلیت عرض می‌کنیم. از خداوند متعال برای آن مرحومه علو درجات و برای شما و سایر بازماندگان صبر آرزو مندیم.

مهدی رحمانیان، احمد غلامی، علی دهقان حسین گنجی، عباس کوثری، هادی حیدری سینا رحیم‌پور، احسان قلمچی، مهدی پسندیده بهزاد ساسانیان، ابوالفضل سلطانی، وحید معتمد نژاد